

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
HUZURIDAGI KASBIY TA‘LIM AGENTLIGI
KASBIY TA‘LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI**

**O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA‘LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG
KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN “MTTda
METODIK FANLAR” FANIDAN MALAKA TEST SINIVI
TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA’LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN “MTTda METODIK FANLAR” FANIDAN MALAKA TEST SINIVI TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

I. Maqsad

Mazkur test varianti tafsilotining maqsadi kasbiy ta’lim fanlarini bilish darajasini baholashning malaka toifalarini berish test tizimi doirasida “MTTda Metodik fanlar” fani talabgorlarining bilim darajasini aniqlash va sertifikatlash uchun qo‘llaniladigan test varianti formati (topshiriqlar soni, turi, vaqt me’yori), fan mazmuni tarkibi, kognitiv ko‘nikma darajalari, baholash mezonlari va talabgorlarning tayyorgarlik darajasiga qo‘yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

II. Me’yoriy asoslar

1.O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 17-sentabrdagi **“Maktabgacha, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, kasbiy va maktabdan tashqari ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o‘tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 572-sonli Qarori.**

III. Baholash qamrovi: mazmun sohalari

Metodik fanlar

1. Rivojlanish markazlarida bolalar faoliyatini tashkil etish
2. MTTda metodik ishlar.
3. Tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiya
4. Bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirish.

IV. Baholanadigan mazmun sohalar va konstruktlar

T/r	Mazmun sohalar	Konstruktlar	Testlar soni
1	MTTda metodik ishlar	Maktabgacha yoshdagi bolalarning nutqini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga oladi, nutqni rivojlantirish bo'yicha ta'lim tarbiya jarayonini tashkil etadi o'qish va yozish malakalarini shakllantirish ishlarini olib boradi. Badiiy asarni g'oyaviy badiiy jihatidan baholashni, o'qib tahlil qilish hamda xalq og'zaki ijodi va uning turlari, bolalarga mo'ljallangan asarlarning g'oyaviy estetik tarbiyaviy maqsadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ilk matematika bo'yicha ishlarni rejalashtiradi va tashkil etadi; Guruhlar bo'yicha asosiy matematik tushunchalar va qurish-yasash bo'yicha faoliyatlarni tashkil etish; ilk matematik tasavvurlarini shakllantirish asosida bolalarni maktabga tayyorlaydi. Faoliyat va mashg'ulotlar davomida bolalarni atrof-olam bilan tanishtirish. Ta'limiy-tarbiyaviy faoliyatlarni tashkil etish. Bolalar bilan eksperimental-tadqiqotchilik mashg'ulotlarini o'tkazadi. Bolalarda musiqani his qilib jamoa bo'lib kuylata olish, musiqaga mos ritmik harakatlarni bajartirish, bolalar cholg'u asboblari ijro ettira olish malakalarini shakllantiradi; Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyat bo'yicha ishlarni rejalashtiradi va tashkil etadi. Guruhlar bo'yicha rasm, qo'l ishlari. Plastilin (loy), applikatsiya bo'yicha faoliyatlarni tashkil etishni biladi.	15
2	Matematik tasavvurlarni shakllantirish nazariyasi va metodikasi	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ilk matematika bo'yicha ishlarni rejalashtirish va tashkil etish; Guruhlar bo'yicha asosiy matematik tushunchalar va qurish-yasash bo'yicha faoliyatlarni tashkil etish; ilk matematik tasavvurlarini shakllantirish asosida bolalarni maktabga tayyorlash; faoliyat va mashg'ulotlar davomida bolalarni atrof-olam bilan tanishtirish ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.	10 ta
3	Tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiya	MTT yoshdagi bolalarni tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiyaning maqsadi, vazifalarini, MTT va oilada tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiya metod turlari; MTT va oilada tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiya shakllarini, bolalarni tabiat bilan tanishtirish shart-sharoitlarini o'rganish; tabiat bilan tanishtirish orqali ota-onalar va mahalliy hamjamiyat bilan hamkorlik hamda ularni ta'lim jarayoniga jalb qilishda bolalarni tarbiyaviy turlarini rivojlantirish haqida ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.	20
4	Rivojlanish markazlarida bolalar faoliyatini tashkil etish	Ilk yoshdagi bolalar ta'lim-tarbiyasining o'ziga xos xususiyatlari, ilk yoshdagi bolalarning rivojlanishi va tarbiyalash vazifalarini, kun tartibini tashkil etish, go'daklik va ilk yoshdagi bola psixikasi va rivojlanishi, MTTda va oilada ilk yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlantirish mazmuni, bolalarda madaniy-gigiyenik malakalarni shakllanish, uch yoshgacha bo'lgan bolalar nutqini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari, ilk yoshda sensor tarbiyalash usullari, ilk yoshdagi bolalarda ta'lim-tarbiya berishda o'yinlar, didaktik o'yinlar o'tkazish, ilk yoshdagi bolalar ta'lim-tarbiyasini "Ilk va maktabgacha	5

		yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari"ga asoslanib ishlar tashkil etishda sohalari talablarini o'rganish, MTT va oilada ilk yoshdagi bolalar uchun rivojlantiruvchi muhitni tashkil etish tartibi va talablari haqida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.	
--	--	--	--

V. Baholanadigan kognitiv ko'nikmalar va taqsimoti

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Ulushi (%)
1.	Bilish	Fanga doir nazariy ma'lumotni, atama va qoidalarni eslab qolish, tushunish, nazariy jihatdan tahlil qila olish	20 %
2.	Qo'llash	O'zlashtirgan nazariy bilim va tushunchalarni yangi kontekstlarda (ta'limiy, muammoli vaziyat va pedagogik-psixologik holatlarda) ishlata olish	60 %
3.	Mulohaza qilish	Muayyan faktlar, dalillar va normalarni mantiqiy bog'liq tarzda tahlil qilib, jarayonlarning ketma-ketligini farqlab, vaziyatni analiz qilib, xulosalar chiqara olish	20 %

VI. Test turlari va taqsimoti

T/r	Test turi	Izohi
1.	Y1	To'rtta variantdan bittasi to'g'ri bo'lgan muqobil javobli yopiq test
2.	Y2	Tartiblangan bir nechta javoblardan to'g'rilarini topishni talab qiladigan muqobil javobli yopiq test
3.	Y3	Moslashtirishni talab qiladigan yopiq test
4.	Y4	Gap yoki jarayonlarni to'g'ri ketma-ketlikda joylashtirish talab etiladigan yopiq test

VII. Baholash mezoni va ajratilgan vaqt

Test topshiriqlari umumiy 80 ball bilan baholanadi.

Har bir to'g'ri javob 2 ball, noto'g'ri javob esa 0 ball bilan baholanadi.

Test topshirig'ini bajarish uchun 80 daqiqa vaqt me'yori belgilanadi.

VIII. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

IX. Tavsiya etilgan adabiyotlar

1. "Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning Davlat standartini tasdiqlash to'g'risidagi" O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020 yil

20-dekabrda 802-son qarori.

2. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yilgan Davlat talablari" Toshkent. O'zRMTV 2020 yil.

3. "Ilk qadam" o'quv dasturi. Toshkent. O'zRMTV 2022 yil.

4. O.Hasanboyeva. H.Jabborova. Z.Nodirova. "Tabiat bilan tanishtirish metodikasi". T-Cho'lpon Qo'llanma-2013.

5. Tabiat bilan tanishtirish O'quv qo'llanma Avt G.Eshchanova R. Abdullayeva Yrganch-2025.

6. M.E.Jumayev. "Bolalarda boshlang'ich matematik tushunchalarini rivojlantirish nazariyasi va metodikasi" Toshkent. «Ilm-Ziyo» Qo'llanma - 2013.

7. Pfn. F.Voxobova, Sh.B.Nabixanova, D.T Karimova "Maktabgacha yoshdagi bola shaxsini rivojlantirishga yo'naltirilgan ta'lim asoslari" pedagogika kolleji o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma. Toshkent-2015

8. MTM-dagi turli yosh guruhi bolalarning vaqt bo'yicha ilk tushunchalarini shakllantirish. Tuzuvchi muallif: Karimova D.Toshkent "Faylasuflar" nashriyoti 2018 yil. Metodik qo'llanma.

9. Nutq o'stirish metodikasi Z.A Xakimova, X. D Karimova Toshkent-2025

10. M.Sh.Nurmatova, Sh.T.Hasanova "Rasm, buyum yasash va tasviriy faoliyatga o'rgatish metodikasi" Toshkent-2012.

11. Rivojlanish markazlarida bolalar faoliyatini tashkil etish Sh. Shukurova, M. Abduraxmonova Toshkent-2025

*Eslatma: test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan adabiyotlarda aks etgan mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi, ammo test topshiriqlari to'g'ridan - to'g'ri manbalardan olinmaydi. Malaka sinoviga tayyorgarlik ko'rish jarayonida tavsiya etilgan adabiyotlar eslab qolish manbai sifatida xizmat qilishdan ko'ra, umumiy kasbiy tayyorgarlikni mustahkamlashga qaratilgan.